

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (första avdelningen)

den 20 juni 2024*

”Begäran om förhandsavgörande – Immateriella rättigheter – Upphovsrätt och närstående rättigheter – Direktiv 2001/29/EG – Artikel 3.1 – Överföring till allmänheten – Begrepp – Enbart tillhandahållandet av de fysiska förutsättningarna – Lägenheter som utrustats med tv-apparater med innerantenn, vilket gör det möjligt att ta emot signaler och spela upp programinnehåll – Vinstsyfte – Principen om teknikneutralitet”

I mål C-135/23,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Amtsgericht Potsdam (Distriktsdomstolen i Potsdam, Tyskland) genom beslut av den 1 februari 2023, som inkom till domstolen den 7 mars 2023, i målet

Gesellschaft für musikalische Aufführungs- und mechanische Vervielfältigungsrechte eV (GEMA)

mot

GL,

meddelar

DOMSTOLEN (första avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden A. Arabadjiev samt domarna T. von Danwitz, P.G. Xuereb, A. Kumin och I. Ziemele (referent),

generaladvokat: M. Szpunar,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- Gesellschaft für musikalische Aufführungs- und mechanische Vervielfältigungsrechte eV (GEMA), genom F. Seifert, Rechtsanwalt,
- Frankrikes regering, genom R. Bénard och E. Timmermans, båda i egenskap av ombud,

* Rättegångsspråk: tyska.

- Österrikes regering, genom G. Kunnert, A. Posch och J. Schmoll, samtliga i egenskap av ombud,
- Europeiska kommissionen, genom J. Samnadda och G. von Rintelen, båda i egenskap av ombud,

och efter att den 22 februari 2024 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,
följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 3.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/29/EG av den 22 maj 2001 om harmonisering av vissa aspekter av upphovsrätt och närstående rättigheter i informationssamhället (EGT L 167, 2001, s. 10).
- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan, å ena sidan, Gesellschaft für musikalische Aufführungs- und mechanische Vervielfältigungsrechte eV (GEMA), som är en upphovsrättsorganisation, och, å andra sidan, GL, som bedriver verksamhet med en fastighet med hyreslägenheter. I målet har det gjorts gällande att GL gjort sig skyldig till upphovsrättsintrång i det att GL utrustat sina lägenheter med tv-apparater med innerantenn, vilket gör det möjligt att ta emot signaler och spela upp programinnehåll, bland annat musik.

Tillämpliga bestämmelser

Internationell rätt

- 3 Världsorganisationen för den intellektuella äganderätten (Wipo) antog i Genève, den 20 december 1996, Wipos fördrag om upphovsrätt (nedan kallat Wipo-fördraget). Detta fördrag godkändes på Europeiska gemenskapens vägnar genom rådets beslut 2000/278/EG av den 16 mars 2000 (EGT L 89, 2000, s. 6), och det trädde i kraft, vad gäller Europeiska unionen, den 14 mars 2010 (EUT L 32, 2010, s. 1).
- 4 Artikel 8 i Wipo-fördraget har rubriken ”Överföringsrätten” och lyder enligt följande:
”Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 11.1.2, artikel 11a.1.1, artikel 11a.1.2, artikel 11b.1.2, artikel 14.1.2 och artikel 14a.1 i Bernkonventionen [för skydd av litterära och konstnärliga verk, undertecknad i Bern den 9 september 1886 (Parisakten av den 24 juli 1971), i dess lydelse efter ändringen av den 28 september 1979], äger upphovsmän till litterära och konstnärliga verk uteslutande rätt att låta överföra verken till allmänheten, med tråd- eller trådlös överföring, inbegripet att göra verken tillgängliga för allmänheten på ett sådant sätt att personer ur allmänheten kan få tillgång till verken på platser och vid tidpunkter som var och en själv väljer.”
- 5 Gemensamma uttalanden angående Wipo-fördraget antogs av Wipos diplomatkonferens den 20 december 1996.

- 6 Det gemensamma uttalandet avseende artikel 8 i Wipo-fördraget har följande lydelse:

”Enbart tillhandahållandet av materiella hjälpmedel för att möjliggöra eller göra en överföring innebär i sig inte sådan överföring som avses i detta fördrag eller [konventionen om skydd av litterära och konstnärliga verk, i dess lydelse enligt ändringen av den 28 september 1979]. ...”

Unionsrätt

- 7 Skälen 4, 9, 10, 23 och 27 i direktiv 2001/29 har följande lydelse:

”(4) Harmoniserade rättsliga ramar för upphovsrätt och närstående rättigheter kommer genom ökad klarhet i rättsligt hänseende och genom att en hög skyddsnivå skapas inom området för immaterialrätt att uppmuntra till betydande investeringar i kreativ och innovativ verksamhet ... vilket i sin tur leder till tillväxt och ökad konkurrenskraft för europeisk industri ...

...

(9) Utgångspunkten för en harmonisering av upphovsrätt och närstående rättigheter måste vara en hög skyddsnivå, eftersom dessa rättigheter har en avgörande betydelse för det intellektuella skapandet. Skyddet av dem bidrar till att bevara och utveckla kreativiteten och gagnar upphovsmän, utövande konstnärer, producenter, konsumenter, kultur, näringsliv och allmänhet. Immaterialrätt har därför erkänts som en integrerad del av äganderätten.

(10) För att upphovsmännen och de utövande konstnärerna skall kunna fortsätta med sin skapande och konstnärliga verksamhet måste de få en skälig ersättning för utnyttjandet av sina verk och detsamma gäller producenterna som måste kunna finansiera denna verksamhet. De investeringar som krävs för att producera varor, t.ex. fonogram, filmer eller multimedieprodukter, och tjänster, t.ex. sådana som tillhandahålls på begäran, är betydande. Ett tillfredsställande rättsligt skydd av immateriella rättigheter är nödvändigt för att säkerställa sådan ersättning och för att möjliggöra en tillfredsställande avkastning på investeringarna.

...

(23) I detta direktiv bör upphovsmännens rätt till överföring till allmänheten harmoniseras ytterligare. Denna rätt bör förstås i vid mening och omfatta all överföring till allmänheten som inte är närvarande på den plats varifrån överföringen sker. Denna rätt bör omfatta all sådan sändning eller vidaresändning av ett verk till allmänheten på trådbunden eller trådlös väg, inklusive radio- och televisionssändningar. Denna rätt omfattar inga andra åtgärder.

...

(27) Enbart tillhandahållandet av de fysiska förutsättningarna för att möjliggöra eller genomföra en överföring skall inte i sig betraktas som överföring i den mening som avses i detta direktiv.”

8 I artikel 3.1 i detta direktiv föreskrivs följande:

”Medlemsstaterna skall ge upphovsmän en ensamrätt att tillåta eller förbjuda varje överföring till allmänheten av deras verk, på trådbunden eller trådlös väg, inbegripet att verken görs tillgängliga för allmänheten på ett sådant sätt att enskilda kan få tillgång till dessa verk från en plats och vid en tidpunkt som de själva väljer.”

Tysk rätt

9 I 15 § i Gesetz über Urheberrecht und verwandte Schutzrechte – Urheberrechtsgesetz (tyska lagen om upphovsrätt och närstående rättigheter), av den 9 september 1965 (BGBl. 1965 I, s. 1273), i den lydelse som är tillämplig i det nationella målet, föreskrivs följande:

”...

2) Upphovsmannen har också ensamrätt att överföra sitt verk till allmänheten i icke-fysisk form (rätt till överföring till allmänheten). Rätten till överföring till allmänheten omfattar särskilt

1. rätten att framföra, uppföra och förevisa ett verk (19 §)
2. rätten att göra verket tillgängligt för allmänheten (19a §)
3. sändningsrätt (20 §)
4. rätten att överföra verket genom videogram eller fonogram (21 §)
5. rätten att återge radiosändningar och göra dem tillgängliga för allmänheten (22 §).

(3) Verket har överförts till allmänheten när överföringen är riktad till ett stort antal personer ur allmänheten. I allmänheten ingår var och en som inte har personband med den som nyttjar verket, eller med andra personer som tar del av verket eller har tillgång till detta i icke-fysisk form.”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågan

- 10 GEMA är en upphovsrättsorganisation inom musikområdet. GEMA väckte en skadeståndstalan vid Amtsgericht Potsdam (Distriktsdomstolen i Potsdam, Tyskland), som är hänskjutande domstol i målet vid EU-domstolen, mot GL som bedriver verksamhet med en fastighet med 18 hyreslägenheter. Som rättslig grund för käromålet gjorde GEMA gällande att GL gjort sig skyldig till upphovsrättsintrång i det att GL i dessa lägenheter tillgängliggör tv-apparater med innerantenn, vilket gör det möjligt att ta emot signaler och spela upp innehåll i dessa lägenheter, bland annat musik, i strid med 15 § i lagen om upphovsrätt och närstående rättigheter, i den lydelse som är tillämplig i det nationella målet.
- 11 Enligt den hänskjutande domstolen framstår det som oklart huruvida ett sådant tillgängliggörande utgör en ”överföring till allmänheten” i den mening som avses i artikel 3.1 i direktiv 2001/29, särskilt med hänsyn till att den aktuella fastigheten inte är utrustad med en ”centralantenn” som gör det möjligt att distribuera signaler i lägenheterna.

- 12 Den hänskjutande domstolen har i detta sammanhang påpekat att EU-domstolen i sin dom av den 7 december 2006, SGAE (C-306/05, EU:C:2006:764), slog fast att även om enbart tillhandahållandet av fysiska förutsättningar inte i sig utgör "överföring till allmänheten" i den mening som avses i artikel 3.1 i direktivet, så utgör ett hotells sändning till hotellets rumsgäster av en signal via tv-apparater överföring till allmänheten, oberoende av vilken teknik som används för sändningen. I beslut av den 18 mars 2010, Organismos Sillogikis Diacheirisis Dimiourgou Theatrikon kai Optikoakoustikon Ergon (C-136/09, EU:C:2010:151), uttalade EU-domstolen att ett hotell genomför en "överföring till allmänheten", i den mening som avses i denna bestämmelse, när hotellet installerar tv-apparater i hotellrummen och ansluter dem till en "centralantenn" på hotellet som gör det möjligt för tv-apparaterna att ta emot radio- och tv-sändningar. Det framgår däremot av domen av den 2 april 2020, Stim och SAMI (C-753/18, EU:C:2020:268), att tillhandahållandet av radiomottagare i hyrbilar inte utgör en sådan överföring till allmänheten.
- 13 Enligt den hänskjutande domstolen är det utifrån denna rättspraxis inte möjligt att med säkerhet avgöra huruvida det kan anses utgöra "överföring till allmänheten", i den mening som avses i artikel 3.1 i direktiv 2001/29, då den som bedriver verksamhet med en fastighet med hyreslägenheter tillhandahåller tv-apparater med innerantenn för mottagning av signaler och sändning av program i dessa lägenheter, när det inte är fråga om en "centralantenn".
- 14 Mot denna bakgrund beslutade Amtsgericht Potsdam (Distriktsdomstolen i Potsdam) att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfråga till EU-domstolen:

"Utgör det en överföring till allmänheten i den mening som avses i artikel 3 i direktiv [2001/29] om den som bedriver verksamhet med en fastighet med hyreslägenheter tillhandahåller tv-apparater i fastigheten vilka tar emot sändningar via en innerantenn utan något centralt mottagande för vidarebefordran av signaler?"

Prövning av tolkningsfrågan

- 15 Den hänskjutande domstolen har ställt sin fråga för att få klarhet i huruvida artikel 3.1 i direktiv 2001/29 ska tolkas så, att begreppet "överföring till allmänheten", i den mening som avses i denna bestämmelse, omfattar det fall då den som bedriver verksamhet med en fastighet med hyreslägenheter tillhandahåller tv-apparater utrustade med innerantenn vilka, utan annan åtgärd, tar emot signaler och gör det möjligt att spela upp programinnehåll.
- 16 Enligt lydelsen i artikel 3.1 i direktiv 2001/29 ska medlemsstaterna ge upphovsmän en ensamrätt att tillåta eller förbjuda varje överföring till allmänheten av deras verk, på trådbunden eller trådlös väg, inbegripet att verken görs tillgängliga för allmänheten på ett sådant sätt att enskilda kan få tillgång till dessa verk från en plats och vid en tidpunkt som de själva väljer.
- 17 Såsom EU-domstolen vid upprepade tillfällen har slagit fast har upphovsmännen enligt denna bestämmelse en rätt av förebyggande natur som medför att de kan ingripa mot dem som eventuellt utnyttjar deras verk och som planerar att överföra nämnda verk till allmänheten, och därvid förbjuda sådan överföring (dom av den 31 maj 2016, Reha Training, C-117/15, EU:C:2016:379, punkt 30, och dom av den 20 april 2023, Blue Air Aviation, C-775/21 och C-826/21, EU:C:2023:307, punkt 44 och där angiven rättspraxis).

- 18 Eftersom begreppet "överföring till allmänheten" inte preciseras i artikel 3.1 i direktiv 2001/29, ska begreppets innebörd och omfattning fastställas med beaktande av de mål som eftersträvas med nämnda direktiv och det sammanhang som den tolkade bestämmelsen ingår i (dom av den 20 april 2023, Blue Air Aviation, C-775/21 och C-826/21, EU:C:2023:307, punkt 45 och där angiven rättspraxis).
- 19 Vad gäller de eftersträlvade målen har EU-domstolen vid upprepade tillfällen uttalat följande. Begreppet "överföring till allmänheten", i den mening som avses i artikel 3.1 i direktiv 2001/29, ska, såsom understryks i skäl 23 i direktivet, förstås i vid mening och anses omfatta all överföring till allmänheten när mottagaren inte är närvarande på den plats varifrån överföringen sker och, således, all sådan sändning eller vidareföring av ett verk till allmänheten på trådbunden eller trådlös väg, inklusive radio- och televisionssändningar. Det följer nämligen av skälen 4, 9 och 10 i nämnda direktiv att direktivets huvudsakliga syfte är att införa en hög skyddsnivå till förmån för upphovsmännen, så att dessa kan erhålla en skälig ersättning för utnyttjandet av deras verk, särskilt vid överföring till allmänheten (dom av den 20 april 2023, Blue Air Aviation, C-775/21 och C-826/21, EU:C:2023:307, punkt 46 och där angiven rättspraxis).
- 20 Vad gäller det sammanhang i vilket den aktuella bestämmelsen ingår, framgår det av skäl 27 i direktiv 2001/29, som i huvudsak återger det gemensamma uttalandet avseende artikel 8 i Wipo-fördraget, att "[e]nbart tillhandahållandet av de fysiska förutsättningarna för att möjliggöra eller genomföra en överföring ... inte i sig [ska] betraktas som överföring i den mening som avses i detta direktiv" (se, för ett liknande resonemang, dom av den 2 april 2020, Stim och SAMI, C-753/18, EU:C:2020:268, punkt 33).
- 21 Enligt fast rättspraxis innehåller begreppet "överföring till allmänheten", i den mening som avses i nämnda artikel 3.1, två kumulativa förutsättningar, nämligen överföring av ett verk och överföring av detta verk till allmänheten, och förutsätter en individuell bedömning (dom av den 31 maj 2016, Reha Training, C-117/15, EU:C:2016:379, punkt 37, och dom av den 20 april 2023, Blue Air Aviation, C-775/21 och C-826/21, EU:C:2023:307, punkt 47 och där angiven rättspraxis).
- 22 En sådan bedömning ska ske med beaktande av flera kompletterande, ej fristående men sinsemellan samspelande kriterier. Dessa kriterier ska därmed tillämpas såväl individuellt som med hänsyn till deras inbördes samspel, då de i olika konkreta situationer kan uppvisa mycket olika grader av intensitet (dom av den 31 maj 2016, Reha Training, C-117/15, EU:C:2016:379, punkt 35, och dom av den 20 april 2023, Blue Air Aviation, C-775/21 och C-826/21, EU:C:2023:307, punkt 48 och där angiven rättspraxis).
- 23 Bland dessa kriterier har EU-domstolen betonat användarens centrala roll och frågan huruvida dennes agerande är avsiktligt. Användaren genomför nämligen en "överföring" när vederbörande agerar med full kännedom om följderna av sitt agerande, för att ge sina kunder tillgång till ett skyddat verk, och detta bland annat då kunderna utan ett sådant agerande i princip inte skulle kunna få tillgång till det spridda verket (dom av den 31 maj 2016, Reha Training, C-117/15, EU:C:2016:379, punkt 46, och dom av den 20 april 2023, Blue Air Aviation, C-775/21 och C-826/21, EU:C:2023:307, punkt 49 och där angiven rättspraxis).
- 24 EU-domstolen har dessutom slagit fast att det inte saknar betydelse huruvida en överföring till allmänheten, i den mening som avses i artikel 3.1 i direktiv 2001/29, har ett vinstsyfte. Domstolen har emellertid konstaterat att ett sådant vinstsyfte inte nödvändigtvis är ett absolut villkor för att

det ska föreligga överföring till allmänheten (se, för ett liknande resonemang, dom av den 20 april 2023, Blue Air Aviation, C-775/21 och C-826/21, EU:C:2023:307, punkt 50 och där angiven rättspraxis).

- 25 EU-domstolen har i detta sammanhang uttalat att allmänhetens ”mottaglighet” kan vara av betydelse, i det att utsändningen av skyddade verk har ett vinstsyfte när användaren kan dra ekonomisk vinning av utsändningen på grund av attraktionskraften och genom att locka fler kunder till sin anläggning; något sådant vinstsyfte föreligger emellertid inte då allmänheten inte tillmäter utsändningen någon som helst betydelse (se, för ett liknande resonemang, dom av den 31 maj 2016, Reha Training, C-117/15, EU:C:2016:379, punkterna 50–52).
- 26 Det framgår således av EU-domstolens praxis att det särskilt är dels utifrån användarens centrala roll i det att denne ger sina kunder tillgång till skyddade verk, dels utifrån frågan huruvida denne därvid agerat avsiktligt (bland annat i vinstsyfte), som gör att det vid tillämpningen av artikel 3.1 i direktiv 2001/29 går att skilja mellan, å ena sidan, ”överföring till allmänheten” i den mening som avses i denna bestämmelse och, å andra sidan, ”[e]nbart tillhandahållandet av de fysiska förutsättningarna” i den mening som avses i skäl 27 i direktivet.
- 27 Det är utifrån dessa i fast rättspraxis fastlagda principer som EU-domstolen har uttalat att varken tillhandahållandet av en radiomottagare som är inbyggd i en hyrbil och som gör det möjligt att utan ytterligare åtgärder från uthyrningsbolaget ta emot marksändningar som är tillgängliga i det område där bilen befinner sig, eller tillhandahållandet av högtalarutrustning och i förekommande fall en programvara som gör det möjligt att spela bakgrundsmusik, kan anses utgöra ”överföring”. Enligt EU-domstolens praxis utgör sådana åtgärder nämligen ”tillhandahållande av fysiska förutsättningar” i den mening som avses i skäl 27 i direktiv 2001/29 (se, för ett liknande resonemang, dom av den 2 april 2020, Stim och SAMI, C-753/18, EU:C:2020:268, punkt 34, och dom av den 20 april 2023, Blue Air Aviation, C-775/21 och C-826/21, EU:C:2023:307, punkt 69).
- 28 EU-domstolen har uttalat att om blotta omständigheten att användningen av utrustning är nödvändig för att allmänheten faktiskt ska kunna få tillgång till verket automatiskt ledde till att åtgärden från vederbörande kvalificerades som en ”överföring till allmänheten”, så skulle varje ”tillhandahållande av utrustning för att möjliggöra eller genomföra en överföring” utgöra en sådan handling, vilket skäl 27 i direktiv 2001/29, som huvudsakligen återger det gemensamma uttalandet angående artikel 8 i Wipo-fördraget, emellertid uttryckligen utesluter (se, för ett liknande resonemang, dom av den 20 april 2023, Blue Air Aviation, C-775/21 och C-826/21, EU:C:2023:307, punkt 68 och där angiven rättspraxis).
- 29 EU-domstolen har däremot funnit att pubägare samt de som driver hotell, kuranläggningar och omskolningscentrum överför verk till allmänheten, när de, via radio- eller tv-mottagare som de har installerat i sina anläggningar, avsiktligt överför skyddade verk till sina kunder (se, bland annat, dom av den 7 december 2006, SGAE, C-306/05, EU:C:2006:764, punkt 46, dom av den 4 oktober 2011, Football Association Premier League m.fl., C-403/08 och C-429/08, EU:C:2011:631, punkt 196, dom av den 27 februari 2014, OSA, C-351/12, EU:C:2014:110, punkt 26, och dom av den 31 maj 2016, Reha Training, C-117/15, EU:C:2016:379, punkterna 55–56).

- 30 EU-domstolen har nämligen därvid i huvudsak slagit fast att om en anläggning frivilligt tillhandahåller sina kunder signaler och tv- eller radioapparater som gör det möjligt att ta emot i dessa signaler inkodade program och som installeras på flera ställen på anläggningen, är det fråga om "överföring till allmänheten" i den mening som avses i artikel 3.1 i direktiv 2001/29; det är därvid ovidkommande vilken teknik som används för signalens överföring.
- 31 I förevarande fall framgår det av begäran om förhandsavgörande att GL tillhandahåller sina hyresgäster tv-apparater utrustade med innerantenn. Det är utrett att tv-apparaterna tar emot signaler och gör det möjligt att spela upp programinnehåll, bland annat musik, i dessa lägenheter.
- 32 Det ankommer visserligen på den nationella domstolen att – utifrån övervägandena i punkterna 19–30 ovan – avgöra huruvida en hyresvärd som den som är aktuell i det nationella målet kan anses genomföra en "överföring till allmänheten" i den mening som avses i artikel 3.1 i direktiv 2001/29 (se, för ett liknande resonemang, dom av den 15 mars 2012, *Phonographic Performance (Ireland)*, C-162/10, EU:C:2012:141, punkt 39). Inte desto mindre ankommer det på EU-domstolen att tillhandahålla den nationella domstolen sådana användbara uppgifter som gör det möjligt att avgöra det nationella målet (se, för ett liknande resonemang, dom av den 5 maj 2022, *BV*, C-570/20, EU:C:2022:348, punkt 44).
- 33 I likhet med vad generaladvokaten har anfört i punkterna 40 och 50 i sitt förslag till avgörande, och med förbehåll för den hänskjutande domstolens prövning, finner EU-domstolen för det första följande. Den som bedriver verksamhet med en fastighet med hyreslägenheter vidtar – genom att utrusta lägenheterna med tv-apparater och innerantenn som utan annan åtgärd gör det möjligt att ta emot signaler och spela upp programinnehåll, bland annat musik, i dessa lägenheter – avsiktligt åtgärder för att ge hyresgästerna tillgång till sådant innehåll i de uthyrda lägenheterna och under hyresperioden, och det saknar därvid avgörande betydelse huruvida hyresgästerna använder sig av denna möjlighet eller inte (se, för ett liknande resonemang, dom av den 14 juni 2017, *Stichting Brein*, C-610/15, EU:C:2017:456, punkt 31 och där angiven rättspraxis).
- 34 Hyresvärdens åtgärder för att ge sina hyresgäster tillgång till tv- och radiosända verk ska dessutom betraktas som en tilläggstjänst som tillhandahålls för viss ekonomisk vinning.
- 35 Denna tjänst påverkar nämligen de aktuella lägenheternas standard och därmed lägenhetshyran (se, för ett liknande resonemang, dom av den 15 mars 2012, *SCF*, C-135/10, EU:C:2012:140, punkt 90 och där angiven rättspraxis) eller (se punkt 25 ovan) efterfrågan på lägenheterna och därmed beläggningen. EU-domstolen finner således att det utifrån en sådan tjänst går att slå fast att överföringen görs i vinstsyfte, i den mening som avses i rättspraxis (se punkterna 24 och 25 ovan).
- 36 Den hänskjutande domstolen har framhållit att de aktuella tv-apparaterna är anslutna till en "innerantenn", och inte till en "centralantenn", såsom den som var föremål för prövning i det mål som avgjordes genom beslutet av den 18 mars 2010, *Organismos Sillogikis Diacheirisis Dimiourgon Theatrikon kai Optikoakoustikon Ergon* (C-136/09, EU:C:2010:151). EU-domstolen finner emellertid att denna omständighet saknar relevans för den hänskjutande domstolens prövning av det nationella målet.

- 37 Att på ett sådant sätt skilja mellan centralantennor och innerantennor torde nämligen strida mot principen om teknikneutralitet. Enligt denna princip ska lagen fastställa personers rättigheter och skyldigheter på ett generiskt sätt för att inte gynna användningen av en viss teknik till förfång för en annan (se, för ett liknande resonemang, dom av den 24 mars 2022, *Austro-Mechana*, C-433/20, EU:C:2022:217, punkt 27 och där angiven rättspraxis).
- 38 För det andra finner EU-domstolen att för att omfattas av begreppet ”överföring till allmänheten”, i den mening som avses i artikel 3.1 i direktiv 2001/29, krävs det att de skyddade verken faktiskt överförs till en allmänhet. EU-domstolen har i detta avseende preciserat att begreppet allmänhet avser ett obestämt antal potentiella mottagare och dessutom förutsätter ett ganska stort antal personer (dom av den 20 april 2023, *Blue Air Aviation*, C-775/21 och C-826/21, EU:C:2023:307, punkterna 51 och 52 samt där angiven rättspraxis).
- 39 Begreppet allmänheten bottnar således i en viss miniminivå, vilket utesluter ett alltför litet antal berörda personer, eller till och med ett obetydligt antal personer. Vid fastställandet av detta antal ska hänsyn bland annat tas till det antal personer som kan få tillgång till samma verk samtidigt, men även till det antal personer som efter varandra kan få tillgång till verket (se, för ett liknande resonemang, dom av den 31 maj 2016, *Reha Training*, C-117/15, EU:C:2016:379, punkterna 43 och 44, och dom av den 19 december 2019, *Nederlands Uitgeversverbond och Groep Algemene Uitgevers*, C-263/18, EU:C:2019:1111, punkt 68 och där angiven rättspraxis).
- 40 Den hänskjutande domstolen har inte lämnat någon uppgift om hur många personer som kan få tillgång till verken, samtidigt eller efter varandra. Den enda uppgift som lämnats är att det finns 18 lägenheter i fastigheten. Den hänskjutande domstolen har i synnerhet inte angett huruvida lägenheterna hyrs ut under kort tid, bland annat till turister, vilket är något som kan påverka hur många personer som efter varandra kan få tillgång till de aktuella verken.
- 41 I enlighet med rättspraxis (se punkt 31 ovan) ankommer det på den nationella domstolen att avgöra huruvida skyddade verk faktiskt överförs till en ”allmänhet”, i den mening som avses i den rättspraxis som nämns i punkterna 38 och 39 ovan, medan det ankommer på EU-domstolen att ge den nationella domstolen användbara upplysningar i detta avseende.
- 42 EU-domstolen delar generaladvokatens bedömning i punkt 36 i förslaget till avgörande, nämligen att om den hänskjutande domstolen finner att de aktuella lägenheterna hyrs ut under kort tid, bland annat till turister, ska hyresgästerna anses utgöra ”allmänheten”. I likhet med vad som är fallet med hotellgäster, utgör dessa hyresgäster nämligen tillsammans ett obestämt antal personer som kan ta del av verken (se, för ett liknande resonemang, dom av den 15 mars 2012, *Phonographic Performance (Ireland)*, C-162/10, EU:C:2012:141, punkterna 41 och 42).
- 43 För det tredje framgår det av fast rättspraxis att ett skyddat verk – för att det ska anses vara fråga om en ”överföring till allmänheten” i den mening som avses i artikel 3.1 i direktiv 2001/29 – ska ha överförts genom en särskild teknik som skiljer sig från den teknik som fram till dess har använts eller åtminstone ha överförts till en ”annan del av allmänheten”, det vill säga en del av allmänheten som upphovsrättsinnehavarna inte redan beaktade när de lämnade sitt tillstånd till den ursprungliga överföringen av deras verk till allmänheten (dom av den 22 juni 2021, *YouTube och Cyando*, C-682/18 och C-683/18, EU:C:2021:503, punkt 70 och där angiven rättspraxis).
- 44 Såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 59 i sitt förslag till avgörande kan hyresgäster som hyr lägenheter i en fastighet som är föremål för korttidsuthyrning, bland annat till turister, utgöra en sådan ”annan del av” allmänheten. Dessa personer skulle nämligen inte – även om de befinner

sig inom programmets sändningsområde – utan inblandning från hyresvärdens sida, varigenom denne installerar tv-apparater med innerantenn i lägenheterna, kunna ta del av det utsända verket (se, för ett liknande resonemang, dom av den 31 maj 2016, Reha Training, C-117/15, EU:C:2016:379, punkterna 46 och 47).

- 45 Om den hänskjutande domstolen däremot – såsom påpekats av generaladvokaten i punkt 60 i sitt förslag till avgörande – finner att lägenheterna i fråga hyrs ut till hyresgäster för bostadsändamål, kan dessa inte anses utgöra en ”annan del av allmänheten”, i den mening som avses i rättspraxis (se punkt 43 ovan).
- 46 Mot denna bakgrund ska tolkningsfrågan besvaras på följande sätt. Artikel 3.1 i direktiv 2001/29 ska tolkas så, att begreppet ”överföring till allmänheten”, i den mening som avses i denna bestämmelse, omfattar det fall då den som bedriver verksamhet med en fastighet med hyreslägenheter avsiktligt tillhandahåller tv-apparater utrustade med innerantenn vilka, utan annan åtgärd, tar emot signaler och gör det möjligt att spela upp programinnehåll, såvitt hyresgästerna kan anses utgöra en ”annan del av allmänheten”.

Rättegångskostnader

- 47 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (första avdelningen) följande:

Artikel 3.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/29/EG av den 22 maj 2001 om harmonisering av vissa aspekter av upphovsrätt och närstående rättigheter i informationssamhället

ska tolkas på följande sätt:

Begreppet ”överföring till allmänheten”, i den mening som avses i denna bestämmelse, omfattar det fall då den som bedriver verksamhet med en fastighet med hyreslägenheter avsiktligt tillhandahåller tv-apparater utrustade med innerantenn vilka, utan annan åtgärd, tar emot signaler och gör det möjligt att spela upp programinnehåll, såvitt hyresgästerna kan anses utgöra en ”annan del av allmänheten”.

Underskrifter